

KYRKANS MÅL FÖR REGERINGSPROGRAMMET

Samhällets interna sammanhållning och jämlikhet

Fattigdom i barnfamiljer

Enligt en bedömning av Institutet för hälsa och välfärd (THL) lever för tillfället 471 000 finländare i en situation där deras inkomster inte räcker till för de grundläggande behoven i vardagen (boende, mat, hälsovård, kläder). Nivån på grundtryggheten är otillräcklig. I synnerhet barnen drabbas hårt av fattigdomen.

Flera internationella aktörer (Europarådets kommitté för sociala rättigheter, FN:s kommitté för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter samt FN:s kommitté för barnets rättigheter som övervakar verkställandet av barnkonventionen) har konstaterat att nivån på grundtryggheten i Finland är alltför låg och har uppmanat Finland att stödja mindre bemedlade familjer samt trygga alla barns rätt till en tillräcklig levnadsstandard.

Fattigdomen syns också i kyrkans diakoniarbete. Även i ansökningarna till kyrkans gemensamma understödsfond syns familjernas utsatthet. Barn i fattiga familjer har nästan inga möjligheter till hobbyer utan långvarigt stöd utifrån. Kyrkan strävar för sin del efter att stödja barnfamiljernas välbefinnande genom att även i fortsättningen erbjuda familjerådgivning och högklassiga diakonitjänster avgiftsfritt runtom i Finland. Barnfamiljerna prioriteras.

I grundskolan skapar fattigdom problem bland annat för anskaffning av datateknik och nödvändig idrottsutrustning. Fattigdom kan också hindra eleverna att söka till andra stadiets utbildning, där man själv måste köpa det material och den utrustning som behövs.

Kyrkans förslag: Avskaffandet av barnfattigdomen lyfts till en prioriterad fråga i helhetsreformen av den sociala tryggheten.

Vård i livets slutskede

Ansvaret för krävande palliativ vård och vård i livets slutskede överläts i enlighet med den förordning som trädde i kraft i början av 2018 (582/2017) till de sjukvårdsdistrikt som är huvudmän för ett universitetssjukhus. I år har SHM:s arbetsgrupp utfärdat rekommendationer om hur man ordnar palliativ vård och terminalvård samt nya, mer omfattande rekommendationer för

god medicinsk praxis. I dokumenten betonas multiprofessionaliteten i terminalvården, samt behovet av psykosocialt och existentiellt stöd.

I fortsättningen är det viktigt att utveckla kompetensen i inledningsskedet av terminalvården. Dessutom behövs lagstiftning som ger vårdpersonalen möjlighet att vid behov ge patienten smärtstillande medel. Användningen av palliativ sedering ska stödjas och utvecklas i vården av en döende patient. Dessutom bör man säkerställa existentiellt och psykosocialt stöd i livets slutskede. Detta förutsätter utbildning och tillräckliga resurser.

Ett multiprofessionellt, nationellt och arbetslivsorienterat utbildningsprojekt inom palliativt vårdarbete och medicinsk utbildning är ett viktigt sätt att höja terminalvårdens kvalitet. Ett sådant projekt skulle utveckla och förbättra kvaliteten på och tillgången till vård i livets slutskede i hela landet.

Kyrkans förslag: Vid ordnandet av palliativ vård och terminalvård ser man till att utveckla och trygga tillgången till tillräckligt psykosocialt och existentiellt stöd för patienter och anhöriga.

Regional utveckling och jämlikhet

Den regionala utvecklingen har i Finland lett till en situation, där människor som lever utanför de växande stadsområdena har olika förutsättningar att ta del av samhällliga tjänster i olika delar av landet. Samtidigt erbjuder dock ett bredare samarbete mellan olika landsdelar samt en effektivare samverkan mellan myndigheter, tredje sektorn och företagsvärlden möjligheter som borde utnyttjas i högre grad än idag. Den social- och hälsovårdsreform samt den landskapsreform som kommer att genomföras under de kommande åren förändrar kommunernas roll som garant för välfärden. Evangelisk-lutherska kyrkan är en nationell aktör med verksamhet i alla Finlands kommuner. Kyrkan är beredd att samarbeta i beredningen av framtida lösningar på nationell nivå.

Kyrkans förslag till regeringsprogrammet: Regeringen utarbetar en strategi/ett program för regional utveckling som möjliggör tillgodogörande av styrkorna i landets olika delar. Samtidigt finns det skäl att utreda vilken nivå av infrastruktur och basservice som behövs för att trygga medborgarnas jämlikhet.

Mångkultur och global utveckling

Mångkultur, finländsk kultur och religionsfrihet

Det finländska samhället fortsätter att bli mer mångkulturellt. Detta är en rikedom som bör uppskattas. I kulturen utgör även religionerna en väsentlig del. Deras inverkan syns i samhället och är en betydande resurs i byggandet av individens identitet. Religionsfriheten för alla finländare är tryggad i grundlagen och religionsfrihetslagen. Alla har rätt att utöva eller låta bli att utöva religion. Under den senaste tiden har en negativ tolkning av religionsfriheten spridit sig. Med tanke på jämlikheten är ändå båda sidor viktiga för de religiösa samfund som verkar i vårt land.

De kristna kulturella traditionerna är en del av vårt arv. Till dem hör olika årliga återkommande högtider och övriga evenemang, som firas inom familjerna och också exempelvis inom småbarnspedagogiken och i skolorna. Det är oroväckande att lagen har tolkats så ensidigt att det på många håll blivit allt svårare att lyfta fram de kristna traditionerna som en del av den finländska kulturen.

Kyrkans förslag: I regeringsprogrammet lyfter man fram olika kulturella traditioner och den positiva religionsfriheten som viktiga stödjande faktorer för det finländska samhället samt slår vakt om det kulturarv som härstammar från den kristna traditionen.

Asylpolitik

Finlands asylpolitik har skärpts under de senaste åren och möjligheten att ta del av internationellt skydd har minskat. Familjeåterförening har försvårats. De asylsökandes rätt att överklaga, tiden för överklagan och rätten till biträde har begränsats. Besluten har haft allvarliga mänskliga följder. Detta framgår av den färskva undersökning som genomförts av juridiska fakulteten vid Åbo universitet, Institutet för mänskliga rättigheter vid Åbo Akademi och Diskrimineringsombudsmannen. En tillräcklig helhetsbedömning, inklusive en internationell jämförelse, av ändringarna i asylofförandet och lagstiftningen har ändå inte gjorts.

Kyrkans förslag: Regeringen utreder totaleffekterna av de ändringar i asyllagstiftningen och asylofförandet som gjorts under de senaste åren och ändrar vid behov de fastslagna riktlinjerna så att de asylsökandes rättsskydd och mänskliga rättigheter förverkligas.

Anslag för utvecklingssamarbete

Finland har i enlighet med internationella överenskommelser förbundit sig att eftersträva ett utvecklingsbistånd som motsvarar 0,7 % av bruttonationalprodukten. År 2018 uppgick anslagen för utvecklingssamarbete i statsbudgeten till 0,38 % av Finlands BNP (2017 0,40 %, 2016 0,44 %, 2015 0,55 %, 2014 0,6 %). Finland har alltså fjärrmat sig från målet på 0,7 %.

Anslagen för utvecklingssamarbete skars ner samtidigt som fler asylsökande än vanligt kom till Europa. De finländska organisationerna för utvecklingssamarbete, bland annat Kyrkans Utlandshjälp, har till följd av nedskärningarna haft mindre möjligheter att hjälpa människorna i deras hemländer. Detta ökar ytterligare mängden asylsökande.

Kyrkans förslag: Regeringen beslutar att under regeringsperioden höja statens anslag för utvecklingssamarbete minst till nivån före nedskärningen 2015 och utarbetar en plan för att höja anslagen för utvecklingssamarbete till 0,7 %.

Förhållandet mellan kyrkan och staten

Ersättning för kyrkans samhällliga uppgifter – återinförande av indexhöjningarna

I finansieringslagen som trädde i kraft i början av 2016 föreskrivs om statlig finansiering för kyrkans uppgifter i anslutning till begravningsväsendet och folkbokföringen, samt bevarandet av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och värdefullt lösöre. De lagstadgade uppgifter som tilldelats den evangelisk-lutherska kyrkan och dess församlingar är kyrkans samhällliga uppgifter. De betjänar inte endast kyrkans medlemmar utan även andra finländska medborgare och utlänningar. I regeringens proposition till riksdagen i ärendet konstaterades att det är motiverat att staten sörjer för församlingarnas ekonomiska förutsättningar att upprätthålla allmänna begravningsplatser. År 2016 ändrades finansieringslagen så att man frös indexhöjningarna för åren 2017–2019.

Kyrkans förslag till regeringsprogrammet: Från och med 2020 ingår en indexhöjning i den ersättning som betalas för kyrkans samhällliga uppgifter.